

Per.
Lat
020

Moderator ephemeridis STEPHANUS SZÉKELY DR.
Budapestini, Üllői-út 71., ad quem epistulae et
manuscripta mittantur.

Administrator ephemeridis ADALBERTUS DANCZER
Budapestini, VIII., József-körút 48., ad quem
pecuniae quaecunque dirigantur.

Prodit Budapestini Calendis et Idibus cuiusque mensis, excepto Iulio et Augusto. — Pretium annuae
subscriptionis: 4 coronae, semestris 2 coronae, extra Hungariam annuae 5 coronae.

Sub¹ exitum¹ anni.

Ad finem sc² inclinat² annus. Hoc temporis³ spatium³ festo Natalis⁴ celsissimo⁵ absolvitur,⁶ quod ab omnibus nobis tam vehementer exspectatur.

Amicis lectoribusque IUVENTUTIS haec tempestas³ eo maioris⁷ est momenti,⁷ quod primum nunc annum emeritum⁸ habemus.

Ante hosce duodecim menses IUVENTUS nostra penas⁹ primas nido¹⁰ extendit⁹ timens, ut propositum exoptatum¹¹ assequi¹² posset. «Auctius¹³ atque melius dī fecere». Etenim nunc, cum anno circumacto¹⁴ rationes¹⁵ nostrae conficiuntur, ex¹⁶ animi¹⁶ sententia¹⁶ affirmare possumus nullam occasionem,

nullum laborem, nullam denique rem inexpertam¹⁷ omisisse,¹⁸ quibus animos lectorum tentum¹⁹ iri putavimus.

Et cum gratia²⁰ fatemur²¹ studia¹¹ nostra a lectoribus recte accepta²² et aestimata²³ esse. In scholis nostris, non minus in exteris numerus lectorum in dies²⁴ augetur et maximo nobis decori ducimus²⁵ iudiciis virorum doctissimorum operam²⁶

nostram comprobata²⁷ esse.

Quae cum ita sint, Natalis Iesu Christi dies celsissimus nobis hac occasione

A. Botticelli, Nox sacra.

¹ Vége felé ² hajlik ³ időszak ⁴ t. i. Iesu = karácsony ⁵ magasztos ⁶ befejez ⁷ fontosabb ⁸ emereor kiszolgál ⁹ szárnyát kidugja ¹⁰ fészek ¹¹ szándék ¹² elér ¹³ gazdag ¹⁴ végeztével ¹⁵ számadás ¹⁶ tiszta lélekkel ¹⁷ megkísértetlen ¹⁸ hagy ¹⁹ teneo «leköt» ²⁰ elégtétel ²¹ megvall ²² felfog ²³ értékel ²⁴ napról-napra ²⁵ tart ²⁶ munka ²⁷ helyesel.

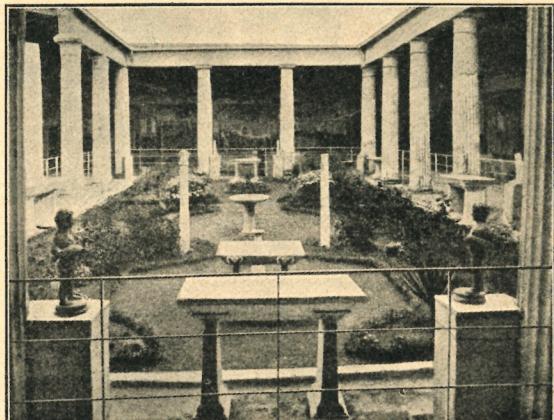
duplo carior est, quia idem et ephemерidis nostrae est dies natalis.

Lectores et inde²⁸ abhinc²⁸ intelligent nos fidem²⁹ propositis¹¹ nostris servaturos,²⁹ quam et nobis petere non desistimus.³⁰

Quibus verbis omnibus nostris lectoribus amicisque omnia fausta³¹ precamur his festis sollemnibus, quibus volat verbum: Gloria in excelsis³² Deo, et in terra pax hominibus bona³³ voluntatis!³³

²⁸ ezentül ²⁹ hű marad ³⁰ felhagy ³¹ szerencsés
³² magas ³³ jóakaró.

domūs portabantur. Universae hae statuae, e quibus duae aëneae, reliquae marmoreae, in usu hydraulicarum machinarum⁷ erant: aqua vel aperte⁸ e statuis effluebat vel fistulae⁹ aquae ductūs ita statuis admove-

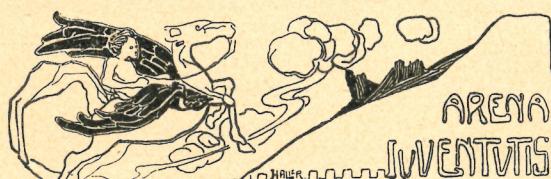

De Pompeis. VII.

Operae pretium¹ erit in domum Vettiorum reverti, ut sculpturas² cognoscamus, quae hortulo continentur. In quattuor angulis,³ item iuxta secundam tertiamque columnam, quae sunt in latitudine et iuxta columnam quartam et quintam, quae sunt in longitudine, ergo omni numero⁴ duodecim olim statuae erant, e quibus in re praesenti⁵ novem supersunt; duae reficienda⁶ in alias partes

bantur, ut aqua ex his effluxisse videretur. Inter statuas multa labra¹⁰ marmorea collata sunt, quae formis decoris ornamentisque pulchris iucundum praebent aspectum.

¹ érdemes ² faragvány ³ sarok ⁴ összesen ⁵ a régi állapotban ⁶ javításra ⁷ vízművek gyanánt szolgáltak ⁸ nyíltan ⁹ cső ¹⁰ medence.

De arbore Christi.

Dies Natalis Christi¹ a plurimis hominibus laetissime celebratur dulcisque spes est liberorum, qui impatienter² arborem sanctam, muneribus³ abundantem⁴ exspectant. Puto fore plerosque,

quorum intersit⁵ originem arboris ponendae cognoscere. Quod memoriae traditum est, cum lectoribus nostris communicare⁶ volo.

Origo rei iucundissimae obscura⁷ est, imo fabulosa. Fabula enim Victoris Scheffel, Germanorum poetae arborem a vago⁸ quodam equite derivat,⁹ qui figuram «arboris nataliae» sideribus¹⁰ coalescentem¹¹ in nemore¹² quodam vidisse fertur.

Nonnulli hanc consuetudinem ex more Gallico aevi medii repetunt,¹³ ex quo Galli ad gaudium de adventu hospitis explicandum¹⁴ arbores luminibus ornarint.

Alia cogitatio¹⁵ pinum,¹⁶ luminibus fulgentem symbolum¹⁷ esse tradit infantuli Iesu recens nati,¹⁸ qui lux appellatur mundi; quidam hac arbore significari¹⁴ volunt paradisi arborem, quae causa fuerit lapsus¹⁹ protoparentum²⁰ nostrorum, ad quod damnum²¹ reparandum Christus in mundum

¹ karácsony ² türelmetlenül ³ ajándék ⁴ bővelkedik ⁵ érdekel ⁶ közöl ⁷ homályos ⁸ kóbor ⁹ származtat ¹⁰ csillag ¹¹ összenő ¹² liget ¹³ származtat ¹⁴ kifejez ¹⁵ vélemény ¹⁶ fenyő ¹⁷ jelkép ¹⁸ újszülött ¹⁹ bukás ²⁰ ős-szülő ²¹ veszteség

Ductus aquae ipse, exceptis¹¹ levibus¹¹ damnis,¹¹ in optima conditione repertus est, ita ut labris in tecto positis machina hydraulicā⁷ renovari potuerit.

Mensis¹² marmoreis, quae intra horti alveos¹³ refectos columnasque collocatae sunt ac duabus columnis marmoreis efficiuntur, ut peristylium domus Veterorum unus omnium pulcherimorum Pompeis locorum habeatur.

Domos Pompeiorum visitantes multa inventimus, de quibus tam saepe, tam multum legimus.

Non raro occurrit illud HAVE vel AVE; in regionis sextae insulā octavā, in ostio domus, quae dicitur Poëtae Tragici, opere intestino¹⁴ il lud CAVE CANEM conspicitur.

Iuxta ostium est Lararium. Duabus columnis Corinthiis nititur¹⁵ fastigium,¹⁶ quod

venerit. Multa alia afferri possunt, quae tamen fide historica carent.²²

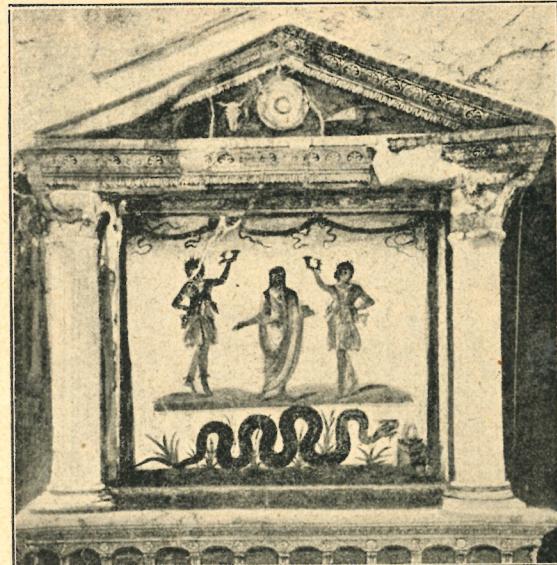
Primus nuntius Argentorati²³ exstat, ubi verba fiunt de arbore natalicia, quae in domo erectā, taeniis²⁴ versicoloribus,²⁵ bellariis²⁶ luminibusque ornatur. Haec documenta, circa MDC conscripta, civibus Argentoratensibus vindicant²⁷ originem arboris Christi, unde hic usus, pueris et adultis aequē²⁸ gratus per orbem terrarum pervulgatus²⁹ est.

Multa poetarum carmina summo gaudio de hac arbore agunt.³⁰ Viri proiectae³¹ aetatibus inter filios et nepotes recordantur³² carminum, quae unquam ipsi in honorem arboris Christi recitarint. Nos vero cum parentibus, fratribus et sororibus laeti circumstamus arborem Christi, imaginem gaudii, imaginem amoris.

Fr. Turkovitsch.

²² hiján van ²³ Strassbourg ²⁴ szalag ²⁵ tarka
²⁶ édesség ²⁷ tulajdonít ²⁸ egyaránt ²⁹ elterjed
³⁰ szól ³¹ haladott ³² emlékszik.

apparatus sacris¹⁷ ornatur. In medio sacerdotio¹⁸ videmus genium, pateram¹⁹ et turibulum²⁰ manu tenentem; a dextrā et sinistrā

Laribus circumdatur, qui alterā manū hamum,²¹ alterā cornu²² tenent. Infra²³ notabilis est anguis,²⁴ qui multis orbibus²⁵ ad aram, donis refertam properat.

¹¹ csekély hibákat nem számítva ¹² mensa, ae ¹³ virágágy ¹⁴ berakott munka ¹⁵ támaszkodik, áll ¹⁶ tető ¹⁷ áldozati szerek ¹⁸ szentély ¹⁹ csésze ²⁰ tömjéntartó ²¹ veder ²² ivószaru ²³ alant ²⁴ kigyó ²⁵ gyűrű.

Operarius¹ et dominus.

(E narratione Edmundi de Amicis.)

Carolus superbit,² quia pater eius dominus dives est, altā statura,³ barbā⁴ nigrā et valde severus. Aliquando, Carolus mane⁵ rixabatur⁶ cum Andrea, puero parvulo, cuius pater operarius est pauper. Dum rixantur, Carolus inclamat Andream:

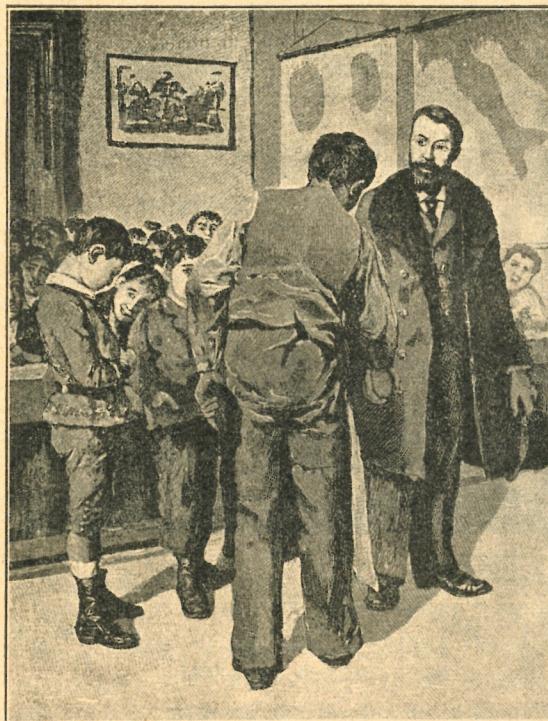
— Pater tuus homo pannosus⁷ est!

Andreas erubuit,⁸ nihil dixit, sed domi lacrimans patri suo audita enarravit. Et operarius in scholam venit, filiolum manu ducens et querebatur⁹ magistro de verbis Caroli.

¹ munkás ² büszkélkedik ³ termet ⁴ szakáll ⁵ reggel ⁶ veszekedik ⁷ rongyos ⁸ elpirul ⁹ panaszokodik.

Pater Caroli, qui filium suum in scholam comitabatur,¹⁰ nomine suo auditio intravit in classem, ut explicationem¹¹ rei rogaret.

— Hic operarius — respondit magister —

querebatur, quod filius tuus filio suo dixisset: «Pater tuus homo miser et pannosus est».

Pater Caroli nunc ira inflammatus¹² rogavit eum:

— Dixisti-ne hoc?

Filius summisso¹³ capite stetit in media classe adversus¹⁴ Andream et nihil respondit.

Nunc pater ad Carolum:

— Roga eum, ut tibi ignoscat!¹⁵

Operarius ad patrem Caroli conversus:¹⁶

— Noli eum — inquit — violare.¹⁷

Sed dominus neglectis¹⁸ operarii verbis iteravit¹⁹ filio:

— Implora²⁰ veniam eius, repeate verba mea: «Ignoscas mihi verba mea, quibus in patrem tuum usus sum, cuius dextram prensare²¹ pater meus honori sibi ducit».²²

Operarius abnuit²³ manu, quasi dicat: Hoc noluerim.

Carolus interea lente,²⁴ timida voce iteravit verba patris, qui dextram porrexit²⁵ operario, qui eā acceptā dixit:

— Rogo te magister, iubeas pueros alterum alteri assidere.²⁶

Andreas nunc Carolo assedit et dominus valedicens²⁷ abiit.

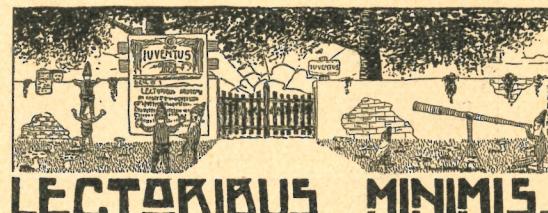
Operarius in cogitationibus defixus²⁸ constituit, spectabat duos pueros, et propinquavit ad scamnum,²⁹ Carolo aliquid dicturus. Sed nihil dixit, nisi manum protendit,³⁰ ut Carolum mulceret;³¹ at non audebat,³² vix tetigit magnis digitis³³ frontem pueri, postea constituit iuxta ianuam, iterum respiciens discessit.

— Recordamini³⁴ semper discipuli, quod nunc vidistis — inquit magister — pulcherrimae huius anni hae scholae³⁵ erant.

Zalaegerszeg.

Stephanus Trájber.

¹⁰ kísér ¹¹ magyarázat ¹² haragra lobban ¹³ le-horgásztott ¹⁴ -val, -vel szemben ¹⁵ megbocsát ¹⁶ fordulva ¹⁷ megbánt ¹⁸ figyelmen kívül hagy ¹⁹ ismétel ²⁰ kér ²¹ megszorít ²² honori ducit szere-sének tartja ²³ leint ²⁴ lassan ²⁵ porrigo nyújt ²⁶ melléje ül ²⁷ bűcsuzik ²⁸ gondolatokba mélyed ²⁹ pad ³⁰ kinyújt ³¹ simogat ³² merésznel ³³ újj ³⁴ emlékezik ³⁵ scholae, -arum óra.

Reditus Ulyssis. VI.

Patria Ulyssis erat, ut dixi, Ithaca, parva insula. In hac insula Ulysses uxorem suam Penelopam reliquerat,¹ cum ipse in bellum Troianum proficisceretur. Iam viginti annos aberat. Itaque omnes homines putabant eum mortuum nec unquam² redditurum esse.

Regina autem Penelopa erat dives et pulchra. Itaque multi viri nobiles venerunt ad eam et postulaverunt,³ ut uni ex iis nuberet.⁴ Sed illa semper maritum⁵ ex-

¹ relinquō hagy ² nee unquam = et nunquam
³ követel ⁴ férjhez megy (kihez? dativus) ⁵ férj

spectans negavit⁶ se id facturam esse. Cum regina nollet facere, quod proci⁷ postulaverant, hi eam cogere⁸ decreverunt.⁹

Itaque dixerunt Penelopae: «Si nulli nostrum nubere vis,¹⁰ manebeimus in domo tua et tuis cibis vescemur¹¹ et tuum vinum bibemus». Atque sicut¹² dixerant, ita fecerunt.

Manserunt in domo Ulyssis et opibus¹³

reginae usi¹⁴ sunt, quasi suis. Iam mane¹⁵ aderant,¹⁶ a pastoribus boves, sues¹⁷ et capras, ab ancillis¹⁸ panem, a servis vinum postulabant. Sic divitiae domūs regiae perdebantur.¹⁹

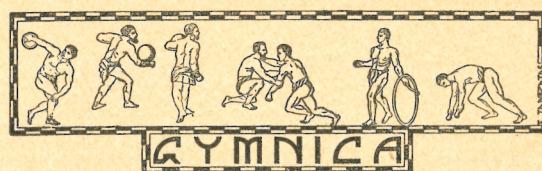
Cum haec ita essent,²⁰ Penelopa consilium prudentissimum cepit.²¹ Dixit enim procis: «O proci, vestem pulchram texere²² incepi.²³ Permittite,²⁴ ut hanc perficiam.²⁵ Si hoc feceritis, nubam alicui vestrum, cum primum²⁶ vestis perfecta erit». Proci gavisi sunt²⁷ et permiserunt illi, ut vestem perficeret. Penelopa autem interdiu²⁸ diligenter texuit, noctu vero omnia, quae interdiu texuerat, solvit.²⁹ Sic vestis nunquam perficiebatur atque Penelopa diu a minis³⁰ procorum libera erat.

Interim Telemachus, filius Ulyssis et Penelopae, navem concenderat,³¹ ut patrem quaereret. Profectus est ad ceteros duces Graecorum, qui iam diu Troiā redierant. Hos interrogavit, quid de patre suo scirent. Sed cum³² nihil audiisset, tristis in Ithacam rediit. Hoc fere eodem tempore factum est, quo Ulysses in patriam venerat.

Verba publica.

Mihi neque res,¹⁸ neque spes. — Miles glriosus.³³ — Mirabile dictu.³⁴ — Misera contribuens³⁵ plebs. — Miserere.³⁶ — Mobilium³⁷ turba³⁸ Quiritium.³⁹ — Modus vivendi.⁴⁰ — Monumentum aere⁴¹ perennius.⁴² — Montes auri pollicetur.⁴³ — Morituri⁴⁴ te salutant. — Mors et fugacem⁴⁵ persecuitur⁴⁶ virum. — Multa licent⁴⁷ stultis pictoribus atque poetis. — Multa tulit fecitque puer⁴⁸ sudavit⁴⁹ et alsit.⁵⁰ — Multis ille bonis flebilis⁵¹ occidit.⁵² — Multum, non multa.⁵³ — Mundus⁵⁴ vult decipi,⁵⁵ ergo decipiatur. — Nam et ipsa scientia potestas est. — Nam tua res agitur,⁵⁶ paries⁵⁷ cum⁵⁸ proximus ardet.⁵⁹ — Naturam expellas⁶⁰ furca,⁶¹ tamen usque⁶² recurret.⁶³

6 negavit esse = dixit non esse 7 proci kérő 8 cogo kényszerít 9 decerno, ere elhatároz 10 volo 11 táplálkozik 12 miként 13 opes vagyon 14 utor él vele, fölhasznál valamit 15 reggel 16 megjelen 17 sus disznó 18 ancilla cseléd 19 pusztít 20 midön ez így volt = ily körülmények között 21 consilium capio elhatározásra kel 22 lexo, texere, texui, texum szö 23 incipio kezd 24 megenged 25 befejez 26 mi helyt 27 gaudeo örül 28 nappal 29 felbont 30 minae, -arum fenyegetés 31 meg-, felszáll 32 miután 33 hencegő («Háry János») 34 kimondani is csoda 35 adózik 36 irgalmazz 37 ingatag 38 tömeg 39 Quirites polgárok 40 megegyezésre mód 41 érenél 42 perennis, -e maradandó 43 igér 44 halálra kész 45 fugax mene-külö 46 utolér 47 szabad 48 fiúkorában 49 izzad 50 algeo fázik 51 siralmas, «fájdalmára» 52 occido elesik, meghal 53 sokfélét 54 világ 55 rászed 56 res agitur a dolog kockán forog 57 fal 58 midön 59 ég 60 habár kiüzd 61 bottal 62 egyre 63 visszaszalad.

Certamen natandi positum est in nata-tione¹ Rudas inter discipulos scholarum mediарum,² quae dicuntur. Novem mis-sus³ habebantur. Primi missus victores evaserunt: Petrovits (schola realium II. re-gionis), secundus Erdős (schola r. VI. regio-

¹ úszócsarnok ² középiskola ³ menet

nis) et Benedek (gymn. III. reg.). *Secundi* victores erant: Friss (sch. Röseriana), Földváry (gymn. ad Viam Stephani), Reményi (acad. mercatoria⁴). In *tertio* missu vicerunt: Szőke (gymn. VIII. reg.), Kovács (gymn. VII. r.), Koltay (sch. mercat. VI. reg.), Erdős (sch. r. VI. reg.). *Quarti* missus victoriam consecuti sunt: Fodor (sch. merc. VI. reg.), Henk (gymn. III. r.). In *quinto* missu (principali) victoria potiti sunt: Kronberg (sch. merc. IX. reg.), Kuncze (gymn. III. reg.). *Sexti* missus victores exstiterunt iuncti discipuli gymnasii VII. reg. et sch. merc. VI. reg. In *septimo* missu victor abiit Wenk, in *octavo* Wenk et Weiler (sch. merc. VI. reg.). In *ultimo* missu scholae mercatoriae VI. regiones discipuli: Weiler, Unger, Kiss, Koltay.

De certamine, quod de⁵ principatu⁵ per Hungariam in oneribus⁵ attollendis⁶ futurum erat, in insula Csepel rite positum est. Ad certamen sodales⁶ tanto numero convenierunt, ut usque ad vesperum certandum fuerit. Principatum in oneribus attollendis obtinuit Paulus Pető, qui bracchio dextero octoginta, sinistro septuaginta quinque, ambobus bracchiis 120 chiliogrammata sustulit. Secundum obtinuit locum Hován, tertium Wellisch, quartum Odry.

Aeniponte⁷ uno die circa quadraginta homines gymnici hibernis⁸ oppressi esse nuntiantur; de traheis⁹ parvis, quae regi¹⁰ possunt, quinque discipuli delapsi graviter vulnerabantur.

4 kereskedelmi 5 a súlyemelés bajnoksága 6 tagok
7 Innsbruck 8 téli sport 9 szán 10 kormányoz.

Colloquium duorum montium.

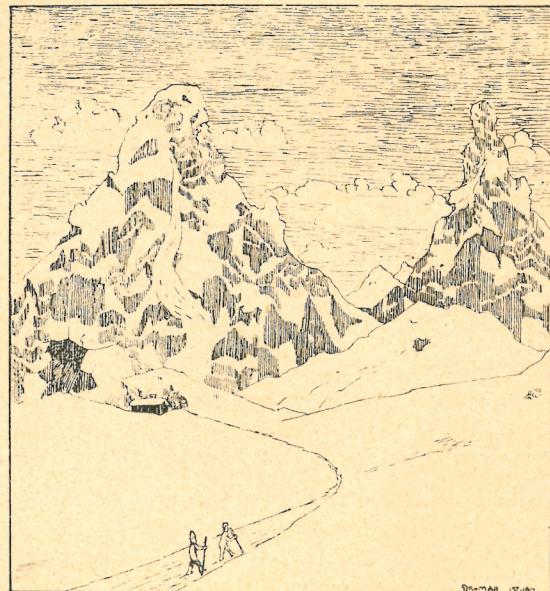
Ad dextram laevamque horizontis¹ duo immanis magnitudinis montes: Virgo² et Caliginosus³ prominent.

Atque Virgo alloquitur vicinum: «Habesne aliquid novi mecum communicandum? Tu enim clarius magisque perspicue⁵ omnia, quae infra, ad infimas montis radices fiunt, cernere⁶ potes».

Millibus annorum — momentum temporis⁷ — effluxis inter continuos caeli frago-

res⁸ respondet Caliginosus: «Densis nubibus obscuratur⁹ nunc terra... Exspecta paulisper!»

Iterum millibus annorum — momentum

temporis — effluxis: «Nunc autem quid dicis?» interrogat Virgo.

«Nunc omnia oculis cerno et video, sed nulla ex parte¹⁰ ea, quae infra sunt, commutata esse arbitror. Quocunque¹¹ specto, aquas caeruleas,¹² silvas umbrosas atque ingentes, glaucas¹³ lapidum moles¹⁴ scarabaeosque¹⁵ parvos in terris ubique intueor,⁶ quibus omnia loca etiamnunc referta¹⁶ sunt. Novistine¹⁷ illos bipedes, qui usque ad hunc diem culmina nostra inquinare¹⁸ nequivерunt?»

«Suntne illi homines?»

«Sane,¹⁹ homines.»

Millia annorum effluunt — momentum temporis.

«Nunc vero quomodo se omnia habent?»²⁰ interrogat Virgo.

¹ szemhatár ² Jungfrau (svájci hegység) ³ Finsteraarhorn csúcs neve helyett ⁴ közöl ⁵ világosan
⁶ lát ⁷ pillanat ⁸ folytonos dörgés ⁹ elsötétít ¹⁰ semmi tekintetben ¹¹ bárhova ¹² kék ¹³ tündöklő ¹⁴ fénylő kötőmegek ¹⁵ bogár ¹⁶ tele ¹⁷ = novisline ¹⁸ bepiszkít ¹⁹ valóban ²⁰ hogy van?

«Scarabaei illi, aliqua ex parte¹⁰ deminuti²¹ esse videntur» tonat²² Caliginosus; «loca, quae infra cerni possunt, clariora planioraque²³ video. Aquae iam contractae,²⁴ silvae autem collucatae²⁵ sunt.»

Rursus millibus annorum — momentum temporis — effluxis interrogat Virgo: «Nunc quae vides?» «Circa nos, vicina loca omnia plane²⁶ clara²⁶ facta esse videntur», respondet Caliginosus; «tantummodo in regionibus abhinc remotioribus²⁷ loca nonnulla oculis cerno, ubi in vallis etiam nunc scarabaei isti tumultuantur».²⁸

«Nunc vero?» interrogat Virgo millibus annorum — momentum temporis — iterum effluxis.

«Nunc omnia prorsus recte se habent»²⁹ respondet Caliginosus. «Quaecunque loca oculis lustro,³⁰ plane alba, clara atque nive obruta et glacie astricta³¹ sunt... Nunc omnia loca tacent silentque.»

«Optime», respondet Virgo, «sed iam sat superque³² fabulabamur³³ amice. Nunc dormiendum est.»

«Dormiendum...»

Atque montes perpetuo nivium rigore³⁴ damnati dormiunt; dormiunt etiam lucida caeli convexa³⁵ super terras, ubi omnia gelu³⁶ obmutuerunt...³⁷

Ex I. B. Turgeneffii³⁸ narratione
Adalbertus.

²¹ megfogy ²²dörög ²³sík ²⁴megfagyva ²⁵kivág
²⁶ világosan észrevethető ²⁷távolabbi ²⁸hemzseg
²⁹ rendben van ³⁰szemlél ³¹dermed ³²túlsokat
³³ cseveg ³⁴merevség ³⁵égboltzat ³⁶fagy ³⁷obmutesco elnémul ³⁸hires orosz író.

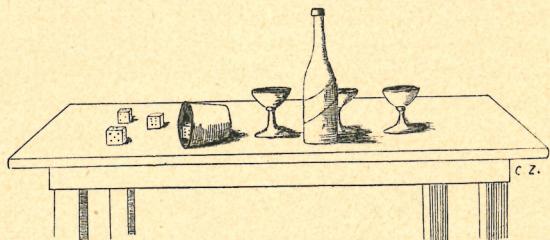

Ludovicus Vass lignarius¹ rationem² se excogitasse affirmat, qua conditio artis volandi³ omnino novaretur. Inventor machinae suae indidit nomen aëromotivi, quo —

cum securitate perfectissima⁴ — non solum homines, sed etiam onera in altum tollerentur. Quod potissimum⁵ est, in aëre, ad libidinem,⁶ se consistere⁷ posse dicit. Evectio in altum⁸ machinis aliis sine incursione⁹ fieri nequit, cum aëromotivum Vassii e vestigio¹⁰ subvolare possit. Periculum revertendi¹¹ hac machina peremptum¹² esse affirmatur. Si haec commoda¹³ in aëromotivo Vassii re vera coniuncta sunt, civis noster optime de humano genere meritus¹⁴ erit.

Valterus Archer in Californiae urbe Solid aërobaticum¹⁵ fecit, quod motore electrico instruxit. Machina per filum aëneum¹⁶ cum complexu¹⁷ electrico coniuncta erat. Archer pulcherrime subvolavit in altitudinem ducentorum quinquaginta metrorum. Tum repente filo rupto¹⁸ motor substitut¹⁹ et machina unā cum aeronauta delapsa est, qui ilico animam efflavit.

¹ asztalos ²mód ³a repülés kérdése ⁴teljes biztonság ⁵földolog ⁶tetszsé szerint ⁷megáll ⁸fölszállás ⁹nekifutamodás ¹⁰helyból ¹¹fölbillen ¹²lehetetlenné tesz ¹³előny ¹⁴nagy érdemeket szerez ¹⁵léggömb ¹⁶sodrony ¹⁷telep ¹⁸szakít ¹⁹megáll.

Vinum et alea.

<i>Si vinum bipes,</i>	<i>Bibas, ut vivas,</i>
<i>Non diu vives.</i>	<i>Ne sis, ut bibas.</i>
<i>Hoc tibi dicit,</i>	<i>Si observabis,³</i>
<i>Qui vina vicit.¹</i>	<i>Sic abundabis.⁴</i>
<i>Omni momento²</i>	<i>Habebis oves,</i>
<i>Huius memento.</i>	<i>Aurum et opes.</i>

Lusum, aleas⁵

Vide caveas,⁶

Ut pecunias

Tuas habeas.

Alea, vina

Sunt mala bina.

¹ vinco győz ²perc ³t. i. hanc legem ⁴bövelkedik ⁵kocka ⁶kerül.

Mesotorium est nomen novissimi elementi,¹ quod Hahn Germanus invenit. Vis radians² mesotorii triplo maior est, quam radii. Inventio³ nova eo maioris momenti⁴ est, quod pretium unius grammatis radii circa trecentis millibus coronarum aestimatur, mesotorium autem minori prelio fabricari poterit.

Ramsay, doctissimus ille Britannus in urbe Limehouse novam radii fabricandi rationem excogitavit, qua intra mensem⁵ gramma dimidium radii fieri posset.

Vidua Curie, rectrix instituti radiologici⁶ Parisiani triginta radii milligrammata fabricare iussa est. Cuius quantitatis radiatio² publica mensura⁷ radiantium futura est. Pusilla⁸ haec mensura Parisiis asservabitur neque ullum radium venditabitur,⁹ antequam Parisiis publice probatum¹⁰ erit.

Quomodo tibi barometrum fabricaveris. Lagenae¹¹ maxima corticem¹² inseris,¹³ qui bifariam¹⁴ perforatur.¹⁵ In perforatione ponuntur tubuli vitrei,¹⁶ e quibus alterum *(a)* praearatum¹⁷ adeo conflamus,¹⁸ ut vix aërem permittat, alter *(b)* directus¹⁹ deorsumque flexus²⁰ est. In tubulum longiore gutta olei²¹ *(b)* immittitur²² et barometrum — instructum²³ est. Si spiritus²⁴ exterior prementior²⁵ est, gutta²¹

dextrorum²⁶ movetur, sin minor est, pressus aëris²⁴ in lagenae praevalet,²⁷ et gutta sinistrorum²⁸ pellitur. Hoc barometrum tam mobile²⁹ est, ut maiorem aëris pressum indicet,³⁰ simulac lagenae de mensā in pavimento³¹ ponitur.

B. Donath.

Ecce septem tabellae:

I.

1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 21. 23.
25. 27. 29. 31. 33. 35. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49.
51. 53. 55. 57. 59. 61. 63. 65. 67. 69. 71. 73. 75.
77. 79. 81. 83. 85. 87. 89. 91. 93. 95. 97. 99.

II.

2. 3. 6. 7. 10. 11. 14. 15. 18. 19. 22. 23.
26. 27. 30. 31. 34. 35. 38. 39. 42. 43. 46. 47. 50.
51. 54. 55. 58. 59. 62. 63. 66. 67. 70. 71. 73. 75.
78. 79. 82. 83. 86. 87. 90. 91. 94. 95. 98. 99.

III.

4. 5. 6. 7. 12. 13. 14. 15. 20. 21. 22. 23.
28. 29. 30. 31. 36. 37. 38. 39. 44. 45. 46. 47. 52.
53. 54. 55. 60. 61. 62. 63. 68. 69. 70. 71. 77. 78.
79. 84. 85. 86. 87. 92. 93. 94. 95. 100.

IV.

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 24. 25. 26. 27.
28. 29. 30. 31. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 56.
57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 72. 73. 74. 75. 76. 77.
78. 79. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95.

V.

16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27.
28. 29. 30. 31. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56.
57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 80. 81. 82. 83. 84. 85.
86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95.

VI.

32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43.
44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56.
57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 96. 97. 98. 99. 100.

VII.

64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75.
76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85.
89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Cogita numerum! Dic mihi, quibus tabellis numerus contineatur et dicam tibi numerum. Cogitasti v. g.³² numerum 19, qui con-

¹ elem ² sugárzó erő ³ találmány ⁴ fontosabb
⁵ egy hónapon belül ⁶ a radiológiai intézet igazgató-nöje ⁷ mérték ⁸ csekélyke ⁹ forgalomba kerül
¹⁰ hitelesít ¹¹ palack ¹² parafadugó ¹³ dug ¹⁴ két-szeresen ¹⁵ keresztülfür ¹⁶ tubulus vitreus üvegcso
¹⁷ elöl hegyes ¹⁸ beferraszt ¹⁹ egyenes ²⁰ lefelé gör-bült ²¹ olajcsepp ²² becsepgetet ²³ kész ²⁴ légynyomás
²⁵ súlyos ²⁶ jobbfelé ²⁷ erősebb ²⁸ bal felé ²⁹ érzékeny ³⁰ jelez ³¹ padló ³² v. g. = verbi gratia = pl.

tinetur tabellā primā, secundā et quintā. Ut numerum divinare³³ possim, addendi mihi sunt primi numeri harum tabellarum : $1+2+16=19$.

Dr. E. S. F.

Rosing, magister technologiae Petropolitanus³⁴ machniam electricam fabricavit, qua res remotissimae³⁵ cerni³⁶ possent. Quisque e domicilio³⁷ omnia observare potest : fabulam in scena³⁸ agi,³⁹ homines, in viis ambulare vel viatores in stationibus viae ferratae commeare.⁴⁰ Sed praeter haec profunda⁴¹ maris, agmina, castra munitionesque hostium speculari⁴² possumus. Dominus officinae⁴³ e tabulario⁴⁴ operarios suos custodit⁴⁵ hoc machinamento, cuius ope etiam loca navium fractarum definientur.⁴⁶ Rosing propediem⁴⁷ inventionem miram in societate mensorum⁴⁸ Petropolitana palam propositurus est.

³³ kitalál ³⁴ pétervári ³⁵ távoli ³⁶ meglát ³⁷ lakás ³⁸ szindarab ³⁹ játszik ⁴⁰ közlekedik ⁴¹ mélység ⁴² kikémel ⁴³ gyártulajdonos ⁴⁴ iroda ⁴⁵ szemmel tart ⁴⁶ megállapít ⁴⁷ legközelebb ⁴⁸ mérnök.

Tres fures.¹

Asinum et capram duxit ad mercatum² rusticus. In collo caprae tintinnabulum³ pependit.

Tres fures simplicem rusticum conspexerunt.

Primus dixit :

— Ego surripiam⁴ ei capram, neque rem sentiet.

— Alter fur dixit :

— Ego surripiam postea asinum.

— Non est magnum⁵ — inquit tertius fur — sed ego surabor⁴ omnia vestimenta.

Fur primus arrepsit⁶ ad capram, de cuius collo tintinnabulum demil⁷ et in caudam⁸ asini alligavit,⁹ capram autem abegit.¹⁰

In bivio¹¹ reflectit¹² oculos rusticus et capram quaerere incipit.

Nunc alter fur eum allocutus est, quid quaereret?

Rusticus acerbe¹³ questus¹³ est capram ablatam⁴ esse.

— Capram vidi — dixit fur — nunc¹⁴ ipsum¹⁴ vidi. Ad silvam pepulit eam homo quidam. Si properas, assequi poteris.

Rusticus cucurrit pro capra ad silvam et asinum in tutela¹⁵ furis reliquit, qui subito cum auritulo¹⁶ aufugit.

Rusticus rediens vidit etiam asinum evolasse.

Tristi animo viam continuavit.

Ad lacum¹⁷ perveniens hominem convenit, qui ibi sedens flevit. Rusticus interrogavit eum, quid mali accidisset.¹⁸

Noster respondit :

— Auri saccus¹⁹ mihi commissus²⁰ est, ut in urbem ferrem. Gravis fuit. Defatigatus sum et hic residens obdormivi.²¹ Dum dormivi, saccus in lacum cecidit.

Rusticus interrogavit hominem :

— Cur non quaeris aurum in lacu?

— Timeo aquam, nescio natare, sed viginti aureos²² libenter dem ei, qui saccum lacu extrahat.

Oblectatus²³ rusticus ita cogitavit :

Deus bonus me adiuware vult, et damnum meum reparatur.

Exuit²⁴ vestes et in lacum insiluit.²⁵ Sed saccum non invenit.

Cum ex aqua emersisset,²⁶ vestes iam ablatae erant.

Tertius fur eas furatus est. — Fide, sed cui, vide.

Ex narratione Leonis e comitibus Tolstoi Iosephus Szendefi.

¹ tolvaj ² vásár ³ csengettyű ⁴ ellop ⁵ nagy dolog ⁶ arrepo odacsuszik ⁷ levesz ⁸ fark ⁹ oda-köt ¹⁰ elhajt ¹¹ keresztút ¹² hátrafordít ¹³ keservesen panaszokodik ¹⁴ ép imént ¹⁵ oltalom ¹⁶ füles ¹⁷ tó ¹⁸ történik ¹⁹ zsák ²⁰ rábiz ²¹ elalszik ²² arany ²³ megörül ²⁴ levet ²⁵ beugrik ²⁶ kibuvik.

Domus liberti¹ ditati.¹

Cum amico meo ad coenam liberti divitissimi, Trimalchionis invitati sumus. Peruenimus ad ianuam,² in cuius poste³ libellus⁴ erat cum hac inscriptione fixus : «Quisquis servus sine dominico⁵ iussu foras⁶ exierit, accipiet plagas⁷ centum».

In aditu autem ipso stabat ostiarius⁸ prasinatus,⁹ cerasino¹⁰ succinctus¹¹ cingulo,¹² atque in lance¹³ argentea pisum¹⁴ purga-

¹ meggazdagodójt szabados ² ajtó ³ félna ⁴ táb-lácska ⁵ úri ⁶ kifelé ⁷ verés ⁸ kapus ⁹ zöldruhás ¹⁰ cseresznyeszínű ¹¹ övez ¹² öv ¹³ tál ¹⁴ borsó

bat.¹⁵ Super limen¹⁶ autem cavea¹⁷ pendebat aurea, in qua pica¹⁸ varia¹⁹ intrantes salutabat.

Ceterum ego dum omnia stupeo,²⁰ paene resupinatus²¹ crura²² mea fregi. Ad sinistram enim intrantibus non longe ab ostiarii cella canis ingens, catenā vinctus in pariete erat, pictus infraque quadratā litterā scriptum

«CAVE CANEM». Et collega meus quidem risit, ego autem collecto²³ spiritu²³ non destiti²⁴ totum parietem persequi.²⁵

Erat autem venalicium²⁶ cum titulis²⁷ pictum et ipse Trimalchio capillatus²⁸ caduceum²⁹ tenebat Minervaque ducente Romam intrabat. Tum quemadmodum ratiocinari³¹ didicisset, denique dispensator³¹ factus esset, omnia diligenter curiosus³² pictor cum inscriptione reddiderat. In deficiente³³ vero iam porticu³³ levatum³⁴ mento³⁵ in tribunal³⁶ excelsum³⁶ Mercurius rapiebat. Praesto³⁷ erat Fortuna cornu abundantia copiosa et tres Parcae aurea pensa³⁸ torquentes.³⁸

Notavi³⁹ etiam in porticu gregem cursorum⁴⁰ cum magistro⁴¹ se exercentem. Praeterea grande armarium⁴² in angulo⁴³ vidi, in cuius aedicula⁴⁴ erant Lares argentei positi Venerisque signum⁴⁵ marmoreum et pyxis⁴⁶ aurea non pusilla,⁴⁷ in qua barbam domini divitissimi conditam⁴⁸ esse dicebant.

Interrogare ergo atriensem⁸ coepi, quas in medio⁴⁹ picturas haberent. «Iliada et Odysseian» inquit «ac Laenatis gladiatorium munus.»⁵⁰ Non licebat multaciam⁵¹ considerare.

Nos iam ad triclinium⁵² perveneramus, in cuius parte prima procurator rationes⁵³ accipiebat.⁵³ Et quod praecipue miratus

sum, in postibus¹⁸ triclinii fasces erant cum securibus fixi, infra⁵⁴ autem scriptum erat «G. Pompei Trimalchioni, seviro⁵⁵ Augustali Cinnamus dispensator».

Sub eodem titulo²⁷ et lucerna²⁸ bilychnis²⁸ de camera pendebat et duae tabulae in utroque poste defixa, quarum altera, si bene memini, hoc habebat inscriptum: «III.⁵⁶ et pridie⁵⁶ Calendas⁵⁶ Ianuarias⁵⁶ Gaius noster foras⁵⁷ coenat», altera⁵⁸ lunae cursum stellarumque septem imagines pictos; et qui dies boni⁵⁹ quique incommodi⁵⁹ essent, distinguente⁶⁰ bullā⁶⁰ — notabantur.

His repleti voluptatibus⁶¹ cum conaremur in triclinium intrare, exclamavit unus ex pueris,⁶² qui super hoc officium⁶³ erat positus: «dextro pede».⁶⁴ Sine dubio paulisper⁶⁵ trepidavimus,⁶⁶ ne contra praeceptum⁶⁷ aliquis nostrum limen⁶⁸ transiret.

Ceterum ut pariter⁶⁹ movimus dextros gressus,⁷⁰ servus nobis despoliatus⁷¹ proculbuit⁷² ad pedes ac rogare coepit, ut se poenae eriperemus; nec magnum esse peccatum suum, propter quod periclitaretur;⁷³ subducta⁷⁴ enim sibi vestimenta dispensatoris in balneo, quae fuissent decem sestertiorum.⁷⁵ Rettulinus ergo dextros pedes dispensatoremque in atrio aureos numerantem deprecati⁷⁶ sumus, ut servo remitteret poenam. Superbus ille sustulit⁷⁷ vultum et «non tam iactura⁷⁸ me movet» inquit «quam negligenter nequissimi⁷⁹ servi. Vestimenta mea

15 tiszttit 16 küszöb 17 kalitka 18 szarka 19 tarkászinű 20 bámul 21 hanyat esik 22 comb 23 összeszedi magát 24 megszünik 25 végig néz 26 rabszolgavásár 27 főlirat, mely az eladásra szánt rabszolgacionáléját tartalmazta 28 hosszúhajú (a római ember nyírta haját) 29 (hirnöki) pálcá 30 számol 31 számvevő 32 gondos 33 a csarnok végén 34 föl-emel 35 állanál fogva 36 magas emelvény 37 kéznel 38 fonalakat fon 39 észrevesz 40 futó 41 mester 42 szekrény 43 sarok 44 fülke 45 szobor 46 doboz 47 kicsiny 48 elhelyez 49 a csarnok közepén 50 játékok 51 hosszan 52 ebédlő 53 a számadásokat átveszi 54 (a fasces) alatt 55 a Hatos Bizottság (papi testület) 58 kétnyilású lámpa 56 dec. 30. és 31.-én 57 kint, a házon kívül 58 t. i. tabula 59 szerencsés, szerencsétlen 60 külön gombbal 61 gyönyörüség 62 szolga 63 ez volt hivatala 64 t. i. kell kilépni 65 kissé 66 ijedez 67 parancs 68 küszöb 69 mindenannyian 70 lépés 71 meglop 72 levezi magát 73 bajba jut 74 ellop 75 egy sestertius HS = 21/2 as == körülbelül 20 fillér 76 kér 77 tollo föl-emel 78 kár 79 nequam, nequior, nequissimus haszontalan

cubitoria⁸⁰ perdidit, quae mihi natali meo cliens quidam donaverat. Tyria⁸¹ sine dubio, sed iam semel iota.⁸² Quid ergo est?⁸³ dono vobis eum».

Obligati tam grandi beneficio cum intrasse-mus triclinium, occurrit nobis ille idem servus, pro quo rogaveramus et stupenlibus²⁰ spississima⁸⁴ basia⁸⁵ impegit⁸⁶ gratias agens humanitati nostrae. Ad⁸⁷ summam⁸⁷ «tandem scietis» ait «cui dederitis beneficium. Vinum dominicum⁸⁸ ministratoris⁸⁹ gratia est».

⁸⁰ ebédlő ⁸¹ Tyrusban készült a drága bibor ⁸² lavo mos ⁸³ hát mit tegyek? ⁸⁴ sűrű ⁸⁵ basium csók ⁸⁶ rányom ⁸⁷ végre ⁸⁸ úri ⁸⁹ a felszolgáló.

Natali Sancto.¹

*Heu,² quid iaces stabulo
Omnium³ creator
Vagiens⁴ cunabulo⁵
Mundi reparator⁶
Si rex,⁷ ubi⁸ purpura⁹
Vel clientum murmura,¹⁰
Ubi aula¹¹ regis?
Hic omnis penuria,¹²
Paupertatis curia,¹³
Forma novae legis.¹⁴*

*«Istuc¹⁵ amor generis¹⁶
Me traxit humani,
Quod se noxa¹⁷ sceleris¹⁸
Occidit profani.¹⁹
His meis inopitis¹⁹
Gratiarum²⁰ copiis²⁰
Te pergo²¹ ditare,²²
Hocce natalicio²³
Vero sacrificio
Te volens beare.»²⁴*

¹ A kereszteny hymnusköltészeti a IV. században kezdődik Hilarius- és Ambrosiuszsal. Ez a költemény a XV. évszáz legvégéről való; költője *I. Mauburnus*.

² megszólítja a gyermek Jézust ³ a minden ség ⁴ nyöszörög ⁵ bőlcso ⁶ javító ⁷ si rex t. i. est ⁸ t. i. est ⁹ bibor ¹⁰ zúgás, hang ¹¹ udvar ¹² inség ¹³ «otthona» ¹⁴ «szövetség» ¹⁵ ide ¹⁶ generis — humani ¹⁷ bűn, büntetés ¹⁸ istentelen vétek ¹⁹ szegénységemmel ²⁰ a kegyelem bőségével ²¹ folytat ²² gazdagít ²³ születésnapommal, születésemmel ²⁴ boldogít

*O, te laudum²⁵ millibus
Laudo, laudo, laudo
Tantis mirabilibus²⁶
Plaudo,²⁷ plaudo, plaudo.
Gloria, sit gloria,
Amanti memoria
Domino in altis,
Cui testimonia²⁸
Dantur et paeconia²⁹
Caelicis³⁰ a psaltis.³¹*

²⁵ laus (d) dicséret ²⁶ csodás dolgok ²⁷ tapsol ²⁸ bizonyáság ²⁹ paeconium dicsőítés ³⁰ égi ³¹ zsoltáros.

Robinson. XVI.

Latine scripsit Stephanus Probus Dr. Solnensis.

Cadavera¹ hostium humo conduntur. Quinti pater carnem humanam edere gestit.² Legati ad naufragos mittuntur. Spelunca nova detegitur.³ Lama animam agens.⁴ Falsus⁵ Quinti timor.

Proximo die Robinson multo iam mane in locum hesternae pugnae eduxit subditos⁶ suos: Hispanum et Quintum patremque huius, cui, cum die Iovis⁷ esset servatus, Ioviano nomen datum est. Cum enim verendum⁸ esset, ne qua pestis in insula ex cadaveribus ardore⁹ solis putrefactis¹⁰ oreretur, caesos hostes congeri¹¹ sepelirique iussit.

Iussa rationi¹² maxime consentanea¹² omnes sedulo¹³ exsequuntur;¹⁴ solus Iovianus videbatur mirabundus caput quassare¹⁵ vixque filii precibus retentus est, quominus carnem humanam degustaret.¹⁶ Quintus enim filius frugi¹⁷ semper a latere¹⁸ patris stabat nullamque neglexit occasionem, quin prius patrem elementa¹⁹ religionis Christianae edoceret atque mores inhumanos deponere cogeret.

Actis feralibus²⁰ Robinson in arcem cum suis revertitur ibique contione²¹ habitā decretum fit, ut ad naufragos adducendos cum Hispano Iovianus quoque proficisceretur, qui²² iter illud marinum compluries iam emensus²³ esset.

¹ holttest ² vágyik ³ fölfedezi ⁴ haldoklik ⁵ alap-talan ⁶ alattvaló ⁷ csütörtök ⁸ fél ⁹ hő ¹⁰ rothad ¹¹ egybehord ¹² ézszerű ¹³ gondosan ¹⁴ teljesít ¹⁵ ráz ¹⁶ ízlel ¹⁷ derék ¹⁸ oldala mellett ¹⁹ elem ²⁰ a halotti szertartást elvégzi ²¹ tanácskozás ²² mint aki ²³ emetior kimér, bejár

Tum Robinson litteris mandavit²⁴ conditiones commigrationis²⁵ vetuitque quemquam, nisi iis nomen subscrississet,²⁶ in insulam adduci. Dein ad Hispanum conversus: «Annuntia²⁷ — ait — verbis meis²⁸ salutem²⁷ popularibus²⁹ tuis, exponasque iis, dominum huius insulae omnia sua commoda³⁰ cum iis communicare³¹ velle hac una conditione,²⁵ ut pro vita securā,³² quam iis praestitero,³³ oboedientiam³⁴ imprimis³⁵ promittant mihi modestissimam.³⁶ Sic vos feliciter navigate incolumesque³⁷ Deo adiuvante quo prius revertimini».

His dictis secundum³⁸ nacti³⁹ ventum solvunt⁴⁰ scapham, quam Robinson et Quintus in litore stantes oculis votisque⁴¹ prosequebantur, donec in aequore immenso in punctum nigellum⁴² comminuta⁴³ amplius non apparuit.

Robinson socium discessu⁴⁴ patris nimium maerentem⁴⁵ et anxium venando oblectare⁴⁶ statuit. Quodam die cum saltus⁴⁷ vallesque peragrarent, fidissimus ubique comes, canis niger repente substitit⁴⁸ horrendumque in modum

latrare⁴⁹ coepit. Nostri circumspicientes ostium⁵⁰ speluncae sub radicibus⁵¹ montis inveniunt. Quintus, ut⁵² erat iuvenis intrepidus,⁵³ speluncam inspecturus⁵⁴ propius accedit et genibus submissis⁵⁵ irrepere⁵⁶ conatur.

At capite vix immisso⁵⁷ ingentem edit clamorem, corpus repente retrahit, demum ut vesanus⁵⁸ praeceps⁵⁹ aufugit totamque convallem⁶⁰ ululatu⁶¹ replet.

Robinson obstupefactus⁶² subsequitur socium, qui ubi⁶³ ex metu tandem se collegit,⁶⁴ horrendum intus⁶⁵ monstrum⁶⁶ esse affirmat. «Oculos — ait tremebundus — habet igneos, fauces⁶⁷ oraque tanta, quibus nos ambos simul devorare possit.»

At Robinson statim perspexit timorem hominis superstitionis⁶⁸ prorsus⁶⁹ vanum esse. «Si enim — ita rem Quinto explanabat⁷⁰ — leo, tigris aut alia belua⁷¹ intus esset, haud incolu-

mis⁷² inde evasisses; ceterum decimus iam agitur annus, ex quo hanc insulam incolo, neque ullum usquam huiusmodi beluarum repperi vestigium,⁷³ atque id quod maximum est, ne una quidem ex lamis meis hucusque⁷⁴ disperierit.⁷⁵

Itaque scelopeto completo⁷⁶ subiit antrum, ubi loco monstri horrendi timidam lamam conspexit animam agentem,⁴ quae aetate confecta⁷⁷ illuc se⁷⁸ contulit,⁷⁹ ut naturae⁷⁹ cederet.⁷⁹ Tandem Robinsonis hortatu⁸⁰ Quintus quoque inserit⁵⁷ caput in speluncam. At simulatque lamam conspexit, vultus⁸¹ eius timore pallidus⁸¹ repente pudore⁸² rubicundo⁸² suffunditur⁸³ et domino promittit nunquam se in posterum⁸⁴ superstitionis fore.

Lamam interim examinatam⁷⁵ extrahunt humoque condunt. Dein instrumentis allatis ostium speluncae subfrigidae⁸⁵ amplificant⁸⁶ aestivoque cessui,⁸⁷ dum legati redirent, accommodare parant.

²⁴ irásba foglal ²⁵ az egybeköltözés föltételei ²⁶ irásban kötelezi magát ²⁷ üdvözöl ²⁸ nevember ²⁹ földi ³⁰ előny ³¹ megoszt ³² gondtalan, biztos ³³ nyújt ³⁴ engedelmeség ³⁵ mindenek előtt ³⁶ alázatos ³⁷ sérítetlen ³⁸ kedvező ³⁹ nanciscor kap ⁴⁰ elindít ⁴¹ jókívánság ⁴² fekete ⁴³ összeszugsorodik ⁴⁴ távozás ⁴⁵ busul ⁴⁶ szórakoztat ⁴⁷ hágó, hegyl ⁴⁸ megáll ⁴⁹ ugat ⁵⁰ bejárát ⁵¹ tövében ⁵² már amilyen ⁵³ bátor ⁵⁴ megtékint ⁵⁵ térdre ereszkedik ⁵⁶ bemászik ⁵⁷ bedug ⁵⁸ bolond ⁵⁹ hanyat-homlok ⁶⁰ völgy ⁶¹ üvöltés ⁶² megijed ⁶³ amint ⁶⁴ összeszed ⁶⁵ benn ⁶⁶ szörny ⁶⁷ torok ⁶⁸ babonás ⁶⁹ teljesen ⁷⁰ magyaráz ⁷¹ vadállat ⁷² épsegben ⁷³ a nyom ⁷⁴ eddigelé ⁷⁵ kimul ⁷⁶ puskáját meg-toltve ⁷⁷ előregedve ⁷⁸ vonul ⁷⁹ a természet adóját lerónya ⁸⁰ bátorítására ⁸¹ sápadt arca ⁸² a szégyen pírja ⁸³ előnt ⁸⁴ a jövőben ⁸⁵ hüvös ⁸⁶ tágít ⁸⁷ tar-tózkodás,

Vectores¹ Austriaci, qui ante quattuordecim annos ad Mare Meridianum² explorandum³ iter suscepérant,⁴ nunquam redierunt. Navis Albatros cum duodecim peregrinationis⁵ sociis ultimum iuxta insulas Salomonias, quae vocantur, conspiciebatur. Nunc navis Australica, cui nomen est Seelandia, indicia⁶ habere videtur, quibus vectores Austriaci ab anthropophagis⁷ necati esse confirmarentur. In insula Tatuve ossa humana reperiebantur, de quibus indigenae⁸ interrogati advenas⁹ illos a hominibus feris necatos et devoratos¹⁰ esse responderunt. Haec ossa vicinorum nostrorum reliquiae esse videntur.

Adamantes,¹¹ qui nomine Kulinan appellantur, Georgio, Britannorum rege iubente in ornamentis¹² coronae Britannicae collocati sunt. Iam rex Eduardus adamantum minorem coronaे includi¹³ iussit; nunc coronae includebatur etiam maior, quo pulchrior in nullius regni corona invenitur.

Ludovicus Knaus, Germanus pictor insignis alterum et octagesimum agens annum Berolini mortuus est. Artifex defunctus, qui picturas familiares minores¹⁴ pingebat, ultra 30 annos magister in artium academiā Berolinensi erat. Nostrā vel maxime huius pictoris interest, quod Munkácsy noster eo utebatur magistro.

Uxor Hunteri Workmann doctoris, quae cum marito in cacumina¹⁵ Emodorum¹⁶ montium evaserat, Societate Geographorum Hungarica invitante Budapestini de itineribus suis verba fecit. Haec mulier sex aestates in Emodorum regionibus altissimis egit, et hebdomadibus¹⁷ multis, locis¹⁸ glacialibus¹⁹ montium, in tentoriis²⁰ se tenebat. Praeter coniuges Workmannos solus dux Aprutianus²⁰ escendit haec cacumina 7100 metrorum alta. Dolendum est, quod mulier eruditissima, linguae nostrae inscia, in

recitando linguā Germanicā usa est, itaque non ab omnibus intellegebatur.

Carolus Perrault saeculo XII. in Gallia scriptor fabularum clarissimus fuit, qui ob haec merita membrum Academiacae inscriptionum artiumque liberalium²¹ creatus erat. «Fabulae matris meae» — *contes de ma mère* — est opus, quod usque ad hunc diem magni dicitur. Parisiis, ubi viri bene meriti magis aestimantur, quam ubique

gentium,²² novissime statua poëtae in Hortis Tegulariis²³ revelata²⁴ est. Hāc statuā — ut videmus — numerus statuarum pulcherrimarum, quibus Parisii abundant,²⁵ augebatur.²⁶

1 utas 2 déli 3 kikutat 4 útnak indul 5 utitárs
6 bizonyíték 7 emberevő 8 bennszülött 9 jövevény
10 lenyel, megesz 11 *adamas* gyémánt 12 ékszer 13 befoglal
14 genre-kép 15 csücs 16 Himalaya 17 *hebdomas* a hétszázad 18 jégmezők 19 sátor 20 Abruzzói 21 szabad művészletek 22 bárhol a világban 23 Tuilerie-kert
24 leleplez 25 bővelkedik 26 szaporít

E Gallia nuntii aduersi de inundatione²⁷ afferuntur. In occidentalibus²⁸ Galliae partibus, in Normannia meridionali, cuius sedes,²⁹ Caen aquā paene tota mergitur,³⁰ assidui sunt imbres. Machinae electricae non moventur, etiam in officinis typographicis³¹ labor intermissus est.³² Nannetibus³³ complures viae inundatae sunt, in fabricis non fiunt opera; in via ferrata electrica commeat³⁴ relictus³² est. In urbe Ondeville pars hominum in tecta confugere cogebatur.

In Mari Caspio nuper procellā³⁵ maximā viginti tres naves fractae,³⁶ trecenti et quatuordecim homines fluctibus hausti sunt.³⁷ Octo naves³⁸ oneraiae³⁸ in glacie inhaerescebant,³⁹ Viginti vecturae⁴⁰ viae ferratae tempestate correptae nunc commeatum⁴¹ ocludunt.⁴¹ Complures vecturae⁴² hominibus⁴² perferendis⁴² multis diebus in stationibus morantur,⁴³ viatores autem esuriunt.⁴⁴ Plurimi Chirgisi⁴⁵ cum equis gelu⁴⁶ interierunt.⁴⁶ Incolae urbium frigoris magnitudinem 35 gradibus R° metiuntur.⁴⁷ Passim nix rubra delabitur.

Adalbertus Danczer, administrator IUVENTUTIS a rei publicae Gallicae summo rerum⁴⁸ scholasticarum⁴⁸ praefecto⁴⁸ electus⁴⁹ Academiae nominatus est. Praeter eum etiam tres viri docti hoc titulo ornabantur, de quo administratori nostro gratulationem⁵⁰ optimam facimus.⁵⁰

Curatores⁵¹ imperii, Russici per deserta Issedonica⁵² viam ferratam aedificaturi sunt, quā iter ex Europa in Sinam mille chilometris praecidetur.⁵³ Si hoc opus perfectum erit, iter Budapestino in Sinam — spatium 9380 metrorum — novem diebus et dimidio confici poterit. Viae ferratae Russicae hac novā viā exaedificatā magnam utilitatem toti Europae afferent. Rete⁵⁴ Sibiricum, cuius via ferrata Issedonica pars futura est, 7000 chiliometrorum longius est.

²⁷ árvíz ²⁸ déli ²⁹ székhely ³⁰ borít ³¹ nyomda
³² megszüntet ³³ Nantes ³⁴ forgalom ³⁵ vihar ³⁶ tör
³⁷ elmerül ³⁸ teherszállító hajó ³⁹ megakad ⁴⁰ vonat
⁴¹ a közlekedést elzárja ⁴² személyvonat ⁴³ veszegel
⁴⁴ éhezik ⁴⁵ kirgiz ⁴⁶ megfagy ⁴⁷ mér ⁴⁸ közoktatás-
 ügyi miniszter ⁴⁹ officier de l'Académie Française
⁵⁰ szerencsét kíván ⁵¹ kormány ⁵² Góbi sivatag
⁵³ megrövidít ⁵⁴ háló.

Humbertus, rex Italiae scholam rusticam¹ visitans² interrogavit unum discipulorum:

— Qui sunt viri clarissimi Italiae?

— Victor Emanuel, Garibaldi, Cavour...

Magister susurrat³ aliquid puero ali, qui digitos tollit.⁴

— Alium quoque nominabis, mi fili? — interrogat rex.

— Rex Humbertus.

— Quidnam memoratu⁵ dignum rex Humbertus egit?

— Nescio, respondet puer tremens.⁶

— De hac re te consoleris,⁷ mi fili, quia nec ego scio. *G. Totis.*

Delectus militum⁸ habebatur. Adulescens quidam, qui noluit nomen dare,⁹ se nihil videre simulavit.¹⁰

Medicus¹¹ in tabula numerum 35 scripsit et — Quid vides in tabula? — interrogat adulescentem nostrum.

— Numerum 3 video, at 5 non video, erat responsum. *F. Majer.*

Centurio (ad militem): Quid facit miles fortis, cum multitudinem hostium approxinquantem videt?

— Optat, ut diabolus¹² omnes auferat.

G. Márton.

Pater transitum¹³ Iudeorum per Mare Rubrum ita filio explicavit: Iudei hieme, mane,¹⁴ per mare congelatum¹⁵ transierunt; Aegyptii autem transire voluerunt meridie, cum glacies solveretur; itaque fluctibus hausti¹⁶ sunt.

— Mi pater, didici in geographia regione circuli aequinoctialis¹⁷ frigus¹⁸ non esse.

— Quid? putas tu eo tempore scivisse homines, quid esset geographia, quid circulus aequinoctialis? *O. Albrich.*

¹ falusi ² látogat ³ súg ⁴ ujját emeli ⁵ említésre
⁶ reszket ⁷ vigasztal ⁸ sorozás ⁹ nomen do katoná-
 nak áll ¹⁰ tettet ¹¹ orvos ¹² ördög ¹³ átkelés ¹⁴ kora
 reggel ¹⁵ befagyott ¹⁶ elmerül ¹⁷ egyenlítő ¹⁸ hideg

In universitate Oxoniana¹⁹ discipuli vino abstinere²⁰ iubebantur, imo non licuit vinum in domicilio tenere.

Semel discipulus quidam denuntiatus²¹ est dolium²² vini accepisse. Ad rectorem arcessitus²³ Magnificentissime domine, inquit, vinum mihi a medico praeceptum²⁴ est.

Num credis — interrogat discipulum rector — vinum tibi prodesse?²⁵ Evidem puto maxime tibi nocere.²⁶

Vires augmentur²⁷ bibendo, vir doctissime. Ecce, dolium, cum mihi afferretur, vix duabus manibus movere potui, nunc iam facililime alterā manu tollere²⁸ possum.

S. Szendefi.

Quot annos natus²⁹ es, mi fili? — interrogat pupulum³⁰ dominus quidam.

— Domi sum septem annorum, sed cum in via ferrata proficiscimur, quartum ago³¹ annum.

F. Mantz.

Ego nunquam labore — dixit quidam medico — semper aegrotus sum.

— Multo propior vero sit, si ita dicas: Semper aegrotus sum, quia nunquam labore.

F. Mantz.

Ludovicus XIV.* olim cum nobile quodam aulae³² regiae latrunculis³³ ludit, qua occasione inter ludentes dissensio³⁴ facta est. Cum haec res a ceteris nobilibus vehementissime agitaretur,³⁵ intrat Grammont comes.³⁶

— Esto arbiter,³⁷ ait rex intranti.

— Sine dubio victus es, serenissime rex.

— Quomodo potes decernere,³⁸ priusquam causam noveris, decernere contra regem tuum?

— Non putaveris totam turbam³⁹ praesentem tibi assensam⁴⁰ fuisse, si res minime dubia esset?

A. Graaang.

Medicus. En habes medicinam, qua doloribus stomachi⁴¹ medearis.⁴² Si tibi profuerit, dicas mihi quoque, quia etiam ego e stomacho labore.

A. Gusieille.

¹⁹ oxfordi ²⁰ tartózkodik ²¹ följelent ²² hordó ²³ hivat
²⁴ rendel ²⁵ használ ²⁶ árt ²⁷ gyarapít ²⁸ fölemel
²⁹ hány éves ³⁰ fiúcska ³¹ negyedikbe jár * francia király (1643—1715) ³² udvar ³³ sakk ³⁴ nézeteltérés
³⁵ tárgyal ³⁶ gróf ³⁷ bíró ³⁸ dönt ³⁹ társaság ⁴⁰ assen-
tior igazat ad ⁴¹ gyomor ⁴² gyógyít.

I.

Quattuor numeri $v+x+y+z=45.$ —

$V+2, x-2, y \times 2, \frac{z}{2}$ inter se aequales sunt. Qui sunt quattuor numeri?

II.

Rusticus quidam Aquincum ivit, cum ei septem anus¹ obviam² venirent, quae septenas anates³ tulerunt. Quot pedes igitur Aquincum iverunt?

III.

Detur numerus, ex cuius quarta parte si deducantur⁴ 13 et residuum⁵ quater multiplicetur,⁶ proveniant⁷ 48!

IV.

Discipuli in palaestra⁸ in duas partes distribuuntur. Alterius partis discipuli 7 ordines⁹ ex totidem¹⁰ discipulis compositos efficiunt,¹¹ alterius partis discipuli 11, ex totidem discipulis compositos ordines efficiunt.

Quot sunt utriusque partis discipuli?

E. S. Fr.

V.

J. Szúnyog.

m	i	r		l	a	i
e		a	i	x		i
Qu	t	f		s	l	u
		u		s		
s	l	i		m	s	e
b		d	p	t		p
o	u	e		o	m	t

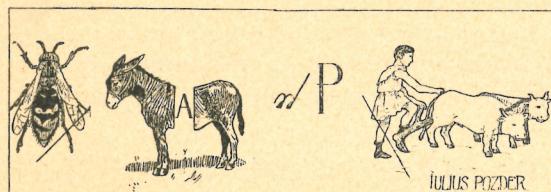
¹ anus, -us öregasszony ² szembe ³ anas (-i)
 kacska ⁴ kivon ⁵ maradék ⁶ sokszoroz ⁷ lesz
⁸ tornacsarnok ⁹ sor ¹⁰ ugyanannyi ¹¹ alkot

VI.

1	C	C	C	S	S
2	S	S	S	S	A
3	A	A	A	L	V
4	I	I	I	I	I
5	P	P	N	N	E
6	T	T	O	B	R

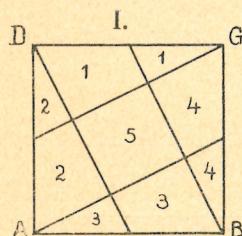
Hae litterae ita distribuimus, ut sex vocabula efficiantur, quorum primum significat instrumentum, quo ianua¹² aperitur, secundum est animal mutum,¹³ tertium potio¹⁴ deorum, quartum, qui non adest, quintum est carmen, sextum dux clarissimus Romanorum. Horum vocabulorum litterae in¹⁵ certum ordinem¹⁶ redactae¹⁵ clarissimum oratorem significant. *L. Kármán.*

VII.

¹² ajtó ¹³ néma ¹⁴ ital ¹⁵ elrendez.

Solutions aenigmatum numeri 6.

I. II. Primum transeunt duo domini et alter redit, deinde transeunt duo servi et alter redit, qui transfert tertium servum; iterum revertitur, ultra transvehat secundum dominum; dominus denuo redit, postremo traiciunt duo ultimi domini.

III. Amicus meus in Asiam profectus est, unde mihi litteras misit, quibus me certiore fecit se bene valere.

— Cur non venisti in scholam? interrogavit magister discipulum.

Ex capite laboravi, ob eam causam a matre domi retentus sum.

IV. Vetus	vir	vallis
ebrius	infans	invenit
nullus	difficilis	claudit
intra	ignobilis	iustus

Veni, vidi, vici.

V. Roma locuta, causa finita. VI. 5 et 7. Aenigmatum numeri 5. solutionem tarde

(post VI. Cal. Dec.) miserunt: O. Albrich, Discipuli cl. VII. r. Szegedini, Fratres Exner, Aug. Fejes, Z. Hajós, Eug. Holbach, L. Horváth, C. Potoczky, G. Precup, I. Szendefi, Georgina Wolf, I. Zárug.

Aenigmata numeri sexti recte dissolverunt: O. Albrich, F. Dalnoki, L. Exner, I. Gibás, A. Gusieille, I. Gyurovics, D. Jung, L. Kármán, A. Lukács, A. Manovill, M. Masirevits, C. Muraközy et Száiber, L. Poić, Tr. Popu, Eug. Rákosi minor, Au. Senchea, N. Soneriu, I. Sorger, I. Szendefi, R. Székács, F. Unkelhäuser, G. Vavrinecz, S. Wargha, P. Winkler, L. Zoufaly, Eug. Rátz.

Praemium *Sebastiano Wargha Debrecini* adiudicatum est.

Der lustige Lateiner est libellus, qui Francofurti a/M. in aedibus H. Lüstenöder 70 nummis prostat. Amici iocorum Latinorum, in quibus praecipue germanice loquentes multum hilaritatis ex libello haurient. — *Szembe a Nappal* inscribitur volumen suavum poëmatum Hungaricorum, quae A. Sik scripsit. Amici Musarum honestarum cum voluptate legent libellum, qui sumptibus ephemederis ÉLET in lucem editus est et apud quoslibet bibliopolas tribus coronis prostat. — *Aug. Horay*. Tarde tua misisti. Pro Salsis alia mittas. — *Z. Hajós*. Ovem delineare debebas totumque aenigma ita, ut prelo tradi possit. — *O. Albrich*. Aenigmatibus tuis melius est Salse dictum. — *L. Weiszburg*. Mendose scribis, mi fili. Qui IUVENTUTEM opuseulis augere vult, scire debet litteris Latinis illam z deesse! — *A. Rott*. Quod tu misisti, e libris scholasticis notissimum est. Non dubito, quin tu meliora sis missurus. — *I. P. dr. Gratias* pro emendatione. Illud verbum publicum ita scribitur: «Inedit in Scyllam, qui vult vitare (non evitare) Charybdim». Alia tria, quae nos admones, recte se habere videntur. — *N. Soneriu et F. Holló*. Fieri potest, ut aliquid e vestris eligam. — *I. G. Agraria*. Notissima sunt. — *A. M. Keszthely*. Proverbiū non liquet. — *Jean Duvernier Parisiis*. Maxime gaudebo, si vos quoque opuscula Latina miseritis. Nihil ad rem, si menda occurrit. Corrigentur. — *I. Szendefi*. Edetur. — *Erica Haas*. Tot aenigmata dissolvitis, quot dissolvere vales. Non omnia sunt solvenda. Tuorum non misisti explicationem. — *Tigellius*. Recte: iūcundus (= iūcundus a iūvando). Illud alterum, oratione soluta perscriptum magis probatur. Ceterum carmina quoque communicantur, ut vides. — *Franciscus D. Anagramma* et aenigmata tua difficillima sunt, quamquam pulchra. «Qui ca-pit» etc. non est aenigma et praeterea notissimum. — De reliquis proxime.

Sumptibus moderatorum ephemederis: Magyar Középiskola.